

Czas realizacji: 12.05.2009 r.

Miejsce realizacji: Szkoła Podstawowa nr 12 w Gdańsku

Cele:

- popularyzowanie wiedzy o bursztynie – jego walorach, znaczeniu dla rozwoju kultury, sztuki, nauki oraz jego nierozzerwalnych związkach z historią Gdańska
- realizacja przedsięwzięcia „Szkoła na bursztynowym szlaku”

←→ **Audycję rozpoczyna melodia relaksacyjna z szumem morza w tle**

- Witamy w kolejnej audycji. Dzisiejszy temat to: Bursztyn
- Chcielibyśmy poszerzyć i utrwalić waszą wiedzę o bursztynie – jego walorach, znaczeniu dla rozwoju kultury, sztuki, nauki oraz jego nierozzerwalnych związkach z historią Gdańska.
- Przypominamy również, że nasza szkoła bierze udział w konkursie pod hasłem „SZKOŁA NA BURSZTYNOWYM SZLAKU”, w którym mogą startować szkoły z miejscowości położonych na dawnym bursztynowym szlaku.
- Organizatorem konkursu jest X Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku, ul. Jagiellońska 11, a Koordynatorem konkursu jest Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników.
- Nasza Szkoła podejmuje działania, których celem jest popularyzowanie wiedzy o bursztynie.
- Jednym z takich działań jest właśnie nasza audycja o bursztynie.
- A więc: zaczynamy!!!
- Bryłki bursztynu znajdowane na nadbałtyckich plażach są zastygłą żywicą drzew iglastych, których gatunku do dziś nie udało się ostatecznie ustalić.
- Płynna żywica sosny wypływając na powierzchnię pni lub konarów sosen, wygrzana i sklarowana w promieniach słońca zastygała w postaci potoków lub sopli.
- Cały ten żywiczny materiał ulegał stopniowym przemianom fizycznym i chemicznym, których rezultatem są obecnie znajdowane bryłki bursztynu.
- Mimo wielu procesów, jakim żywica podlegała zmieniając się w bursztyn, nadal pozostaje w stadium fosylizacji, tzn. procesów utleniania oraz polimeryzacji.
- Jako że proces ten trwa nadal, bursztyn stale się zmienia, można zatem przyjąć, że jest to "żyjący" kamień, a przy tym przyjazny człowiekowi.
- Masz rację. Bursztyn to wyjątkowy kamień. Bursztyn nosimy jako biżuterię, bursztyn wykorzystujemy do leczenia, o bursztynie się pisze, mówi, a nawet śpiewa. Posłuchajcie.

←→ **Piosenka: „Już nie ma dzikich plaż...” Ireny Santor**

- A co jeszcze wiecie o burszynie?

- Bursztyń jest lekki, jego gęstość jest porównywalna z gęstością wody morskiej. Stanowi to istotną zaletę użytkową, bowiem mogą być wykonywane i noszone okazałe ozdoby z bursztyń: naszyjniki, wisiory, kolczyki.

- Bursztyń jest lekki i pływa w słonej wodzie, w słodkiej zaś w większości przypadków tonie.

- Bursztyń jako jedyny wśród żywic kopalnych zawiera substancje lecznicze o wielorakim działaniu; najwięcej jest jej w korze, czyli w jego powierzchniowej warstwie.

- Obecnie bursztyń znajduje zastosowanie m.in. w leczeniu dolegliwości reumatycznych i pobudza system nerwowy, reguluje pracę nerek i jelit, jest środkiem przeciwzapalnym i antytoksycznym.

- Czy kawałki bursztyń można znaleźć na każdej plaży?

- Niiiee.... np. w Polsce bursztyń możemy szukać w okolicach Zatoki Gdańskiej i u nasady Helu - są to najbogatsze na świecie złoża bursztyń. Bursztyń występuje w złożach na głębokości od kilku do około 150 metrów.

- Bursztynek, bursztynek – znalazłam go na plaży, słoneczna kropelka, kropelka złotych marzeń. Tak śpiewają fasolki –posłuchajmy.

←→ **Piosenka: " Bursztynek, bursztynek..." - Fasolki**

- A co oznacza wyrażenie: inkluzje organiczne?

- Inkluzje organiczne to owady, pajęczaki, wije, drobne płazy, szczątki roślin, ziarna piasku oraz pęcherzyki gazów, które zawarte są w burszynie.

- W czasach obecnych produkuje się falsyfikaty inkluzji w burszynie, czyli poddaje się kamień różnym obróbkom, na przykład: całkowitemu zespoleniu warstwowych kawałków bursztyń, a między dwiema częściami bryłki umieszcza się owady, piórka, muszelki oraz fragmenty roślin;

- Po takim procesie bryłka nie ma śladu świadczącego o jej sklejanu i inkluzja jest gotowa!

- Oprócz inkluzji organicznych są także inkluzje roślinne w burszynie bałtyckim, czyli niewielkie części roślinne - kwiaty, owoce, nasiona, igły, liście, gałązki oraz drewno, które pograżyły się 45 milionów lat temu w aromatycznej żywicy.

- A czy wiecie, że bursztyń charakteryzuje się wielką różnorodnością odmian barwnych: od najbardziej cenionej w dawnych wiekach barwy białej, poprzez wszystkie odcienie żółci i brązów do specyficznej czerwieni.

- Spotyka się również bursztyń o barwie niebieskawej, zielonkawej a nawet czarnej.

- Łał! Niebieski, zielonkawy, a nawet czarny może być bursztyń! Niesamowite!

- Niesamowite są też szanty, czyli pieśni żeglarskie i Morze Bałtyckie jest niesamowite!

←→ **Piosenka: „Bałtyckie morze”**

- Hmm... Ciekawe ile kosztuje kilogram tych kamieni?
- Trudno wycenić bursztyn, gdyż jego wartość zależy generalnie od wielkości bryłek.
- Decydujące znaczenie ma zasada mówiąca, że "bryły równe sobie ciężarem nie mają jednakowej ceny, która zależy od czystości, przezroczystości, rzadkości, szlachetności kolorów.
- Ciekawostką jest, że bryłki bursztynu są cieplejsze od innych kamieni.
- A co się stanie, gdy potrzebujemy bursztyn?
- Bursztyn ma zdolność do uzyskiwania ładunku elektrycznego. Ładuje się ujemnie - korzystnie dla człowieka i potarty będzie przyciągał drobne skrawki papieru.
- A wiecie że, gdy przyłożymy bursztyn do ognia to będzie się palił jasno-żółtym płomieniem, roztaczając przy tym żywiczną, przyjemną woń.
- W ten właśnie sposób można sprawdzić, czy na plaży znaleźliśmy bursztyn, czy może kawałek wygładzonego przez morze szkiełka.
- Bursztyn łatwo poddaje się obróbce: możliwe jest jego szlifowanie, cięcie, rzeźbienie.
- Bursztyn jest niezwykle i tajemniczy. Jest również fascynujący i piękny w tym, że pozwala nam się nim cieszyć i odkrywać swoje tajemnice.
- Osobiście jestem przekonana, że jest to kamień, który przynosi szczęście. Wspomaga i wzmacnia pozytywną energię, której życzymy wszystkim naszym słuchaczom i których bursztynowo pozdrawiamy!
- To już wszystko na dziś, dziękujemy za uwagę.
- A co będziesz teraz robić?
- Posłuchaj! Zrobię to, co śpiewa grupa „Video”

←→ **Piosenka: „Idę na plażę” – Video**

- Audycję czytali:
- Oprawą muzyczną zajmowali się:
- Do usłyszenia !!!

←→ **Piosenka: „Hej, ho żagle staw”**

Audycję opracowała

mgr Agnieszka Trętowska

nauczyciel SP 12 w Gdańsku